

Звіт
про стратегічну екологічну оцінку
Програми соціально-економічного та
культурного розвитку Кремінської
громади на 2024-2027 роки

2023 р.

ЗМІСТ	стор.
ВСТУП	4
1. Зміст та основні цілі документа державного планування, його зв'язок з іншими документами державного планування	5
2. Характеристика поточного стану довкілля	10
2.1. Загальна екологічна ситуація	10
2.2. Атмосферне повітря	11
2.3. Водні ресурси	11
2.4. Земельні ресурси	13
2.5. Лісовий фонд	15
2.6. Природно-заповідний фонд	16
2.7. Поводження із відходами	17
2.8. Радіаційний стан	18
2.9. Населення і соціальна інфраструктура	18
3. Характеристика стану довкілля, умов життєдіяльності населення та стану його здоров'я на територіях, які ймовірно зазнають впливу SWOT-аналіз екологічної ситуації в територіальній громаді	19
4. Екологічні проблеми, у тому числі ризики впливу на здоров'я населення, які стосуються документа державного планування, зокрема щодо території з природоохоронним статусом	21
5. Зобов'язання у сфері охорони довкілля, у тому числі пов'язані із запобіганням негативному впливу на здоров'я населення, встановлені на міжнародному, державному та інших рівнях, що стосуються документа державного планування, а також шляхи врахування таких зобов'язань під час підготовки Програми	22
5.1. Основні міжнародні та державні зобов'язання	22
5.2. Процедури ОВД	24
5.3. Інформація про оприлюднення Заяви про визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки	25
5.4. Інформація про обговорення Звіту про стратегічну екологічну	25
6. Опис наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, у тому числі вторинних, кумулятивних, синергічних, коротко-, середньо та довгострокових, постійних і тимчасових, позитивних і негативних наслідків	25
6.1. Атмосферне повітря	25
6.2. Клімат	26

6.3. Земельні та водні ресурси	26
6.4. Відходи	26
6.5. Біорізноманіття	27
6.6. Природоохоронні території	27
6.7. Здоров'я населення	27
7. Заходи, що передбачається вжити для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання Програми	31
8. Обґрунтування вибору виправданих альтернатив, що розглядалися, опис способу, в який здійснювалася стратегічна екологічна оцінка, у тому числі будь-які ускладнення	33
9. Заходи, передбачені для здійснення моніторингу наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення	34
10. Опис ймовірних транскордонних наслідків для довкілля	36
11. Резюме нетехнічного характеру	36

ВСТУП

Стратегічна екологічна оцінка (далі - СЕО) - це новий інструмент реалізації екологічної політики, який базується на простому принципі: легше запобігти негативним для довкілля наслідкам діяльності на стадії планування, ніж виявляти та виправляти їх на стадії впровадження стратегічної ініціативи.

Відповідно до Основних засад (стратегії) державної екологічної політики України на період до 2030 року державна екологічна політика спрямована на досягнення таких стратегічних цілей:

Ціль 1. Формування в суспільстві екологічних цінностей і засад сталого споживання та виробництва;

Ціль 2. Забезпечення сталого розвитку природно-ресурсного потенціалу України;

Ціль 3. Забезпечення інтеграції екологічної політики у процес прийняття рішень щодо соціально-економічного розвитку України;

Ціль 4. Зниження екологічних ризиків з метою мінімізації їх впливу на екосистеми, соціально-економічний розвиток та здоров'я населення;

Ціль 5. Удосконалення та розвиток державної системи природоохоронного управління.

Метою СЕО є забезпечення високого рівня охорони довкілля та сприяння інтеграції екологічних факторів у підготовку планів і програм з метою забезпечення збалансованого (сталого) розвитку.

Програма соціально-економічного та культурного розвитку Кременської громади на 2024-2027 роки є комплексним програмним документом, в якому визначені основні завдання щодо розвитку галузей і сфер діяльності у територіальній громаді та механізми їх реалізації: через галузеві цільові програми та інвестиційні проекти, перелік яких визначено в додатках до програми. Певною мірою Програма відповідає критеріям документів державного планування (далі – ДДП), визначених у Законі України «Про стратегічну екологічну оцінку», хоча і не містить конкретних інвестиційних проектів, містобудівних програм, інших містобудівних документів тощо.

1. Зміст та основні цілі документа державного планування, його зв'язок з іншими документами державного планування

Програма соціально-економічного та культурного розвитку Кременської громади на 2024-2027 роки (далі - Програма) містить характеристику та аналіз існуючої динаміки галузей та сфер діяльності, основні проблеми розвитку громади, завдання для їх вирішення, основні показники економічного і соціального розвитку, заходи щодо забезпечення виконання завдань Програми, перелік місцевих (цільових) програм, діючих на території міської ради, заходи, які фінансуються за рахунок місцевого бюджету, перелік інвестиційних проектів регіонального розвитку, які планується реалізовувати за рахунок бюджетних коштів.

Програма визначає мету та пріоритетні напрями дій на 2024-2027 роки щодо забезпечення розвитку реального сектору економіки і на цій основі поліпшення якості життя населення, максимально можливого зменшення негативних соціально-економічних наслідків, які виникли в Кременській міській територіальній громаді.

З метою забезпечення цілісності системи планування регіонального розвитку Програма враховує положення програмних документів, які діють на державному, регіональному та місцевому рівнях, а саме:

Державної стратегії регіонального розвитку на 201-2027 роки, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 05.08.2020 № 695;

Стратегії розвитку Луганської області на 2021-2027 роки, затвердженої розпорядженням керівника обласної військово-цивільної адміністрації від 26.03.2020 № 246;

Стратегії розвитку Кременської об'єднаної територіальної громади Луганської області до 2027 року, затвердженої рішенням сесії Кременської міської ради від 23.12.2020 № 2/6;

Маркетингової стратегії Кременської об'єднаної територіальної громади Луганської області, затвердженої рішенням сесії Кременської міської ради від 20.12.2020 № 2/7.

Розробка Програми проводилася відповідно до цілей, визначених Стратегією розвитку Кременської об'єднаної територіальної громади до 2027 року, з огляду на існуючі та передбачувані можливості розвитку громади.

Прогнозні розрахунки Програми розроблені на основі аналізу поточної економічної та соціальної ситуації у господарському комплексі громади, з урахуванням тенденцій попередніх років, показників підприємств основного кола місцевої економіки. Програма розроблена за участю структурних підрозділів міської ради, передбачає наявні та прогнозовані фінансові можливості і забезпечує узгодження зі стратегічними цілями Стратегії розвитку Кременської об'єднаної територіальної громади Луганської області до 2027 року.

Мета Програми досягається через реалізацію п'ятих стратегічних цілей, які

деталізовані в розділах додатку 2 до Програми «Заходи щодо забезпечення виконання завдань Програма соціально-економічного та культурного розвитку Кременської громади на 2024-2027 роки, а саме:

Стратегічна ціль 1. Територія розвитку бізнесу, агропромислового комплексу та залучення інвестицій.

Стратегічна ціль 2. Привітна громада комфортного відпочинку, активного туризму та дозвілля

Стратегічна ціль 3. Енергоефективна громада з якісною системою життєдіяльності.

Стратегічна ціль 4. Громада де цінують кожну людину та створюють умови для її розвитку.

Стратегічна ціль 5. Місто сучасного управління та відкритої влади. Структура стратегічних, операційних цілей та завдань наведено в таблиці 1.

Таблиця 1

Структура стратегічних, операційних цілей та завдань

Стратегічні цілі	Операційні цілі	Завдання
1. Територія розвитку бізнесу, агропромислового комплексу та залучення інвестицій.	1.1. Розвиток малого та середнього бізнесу, жіночого та молодіжного підприємництва.	1.1.1. Розвиток бізнес-асоціацій, інституцій підтримки бізнесу
		1.1.2. Ефективне партнерство та активний діалог влади та бізнесу
		1.1.3. Запровадження системи фінансової підтримки суб'єктів малого та середнього бізнесу в пріоритетних для ОТГ галузях економіки.
		1.1.4. Активна виставкова діяльність, продукція місцевих товаровиробників та надавачів послуг відома та впізнавана по всій Україні.
		1.1.5. Підтримка розвитку підприємництва у тому числі серед жителів сільської місцевості, жінок, молоді, внутрішньо переміщених осіб, учасників антитерористичної операції та людей з обмеженими можливостями.
		1.1.6. Підтримка розвитку бізнес-кластерів.
	1.2. Розвиток агропромислового комплексу та сільгоспкооперації.	1.2.1. Підтримка створення кооперативів (сільськогосп- та сільгоспобслуговуючих).
		1.2.2. Сприяння створенню сімейних фермерських господарств.
		1.2.3. Сприяння підвищенню ефективності роботи сільгоспвиробників.
	1.3. Маркетинг території та залучення інвестицій.	1.3.1. Формування інвестиційної привабливості громади.
		1.3.2. Просування продукції промислового комплексу громади на внутрішньому та зовнішньому ринках.
		1.3.3. Поліпшення інвестиційного клімату громади

		1.3.4. Розробка нового інвестиційного процесу в післявоєнний період.
		1.3.5. Сприяння розвитку інноваційного підприємництва
2. Привітна громада комфортного відпочинку, активного туризму та дозвілля.	2.1. Сприяння розвитку туристичної галузі.	2.1.1. Розробка туристичних продуктів що засновані на послідовному аналізі інтересів та цінностей туристів з урахуванням принципів інклюзивності.
		2.1.2. Створення місцевої системи туристичної інформації та використання ІТ простору для її розміщення.
		2.1.3. Сприяння модернізації, технічному переоснащенню існуючих засобів розміщення туристів, а також побудові нових об'єктів туристичної інфраструктури за сучасними проектами з дотриманням принципів універсального дизайну.
		2.1.4. Облаштування об'єктів туристичної інфраструктури комунальної власності з дотриманням принципів універсального дизайну.
		2.1.5. Популяризація території ОТГ як туристично-привабливої з використанням бренду території.
		2.1.6. Забезпечення базової доступності для маломобільних груп населення.
	2.2. Приведення рекреаційних територій до відповідних стандартів якості з урахуванням принципів інклюзивності.	2.2.1. Інвентаризація зон рекреації та їх паспортизація.
		2.2.2. Збереження та розвиток зелених рекреаційних зон.
	2.3. Креативний культурний простір.	2.3.1. Створення сучасних громадських просторів.
		2.3.4. Підтримка різноманітності культурно-відпочивальних ініціатив з урахуванням місцевих традицій.
		2.3.3. Розвиток туристсько-краєзнавчого шкільного напрямку.
3. Енерго-ефективна громада з якісною системою життє-діяльності.	3.1. Розвиток та забезпечення функціонування системи житлово-комунальних послуг.	3.1.1. Якісне водопостачання та водовідведення.
		3.1.2. Впровадження сучасної комплексної системи ціноутворення вартості житлово-комунальних послуг ОТГ.
		3.1.3. Ефективна система муніципального енергоменеджменту та енергомоніторингу.
		3.1.4. Енергоефективне управління будівлями та створення діалогової платформи для населення.

		3.1.5. Термомодернізація комунальних будівель.
		3.1.6. Сприяння розвитку та забезпеченню функціонування КП «Креміннаводоканал»
	3.2. Чисте довкілля, якісний благоустрій.	3.2.1. Створення комплексної системи поводження з ТПВ.
		3.2.2. Благоустрій території, озеленення.
		3.2.3. Екологічні акції та освіта.
		3.2.4. Рекультивація полігону ТПВ та будівництво нового.
		3.2.5. Розчистка басейну річки Красна.
		3.2.6. Реалізація стратегії Луганської області з утилізації ТПВ шляхом централізованого збору та переробки.
		3.2.7. Просторовий розвиток території
		3.2.8. Підвищення екологічної свідомості
		3.2.9. Охорона та раціональне використання природного середовища
		3.2.10. Забезпечення функціонування (фінансова підтримка) КП «Кремінське господарство»
	3.3. Розбудова транспортної інфраструктури та поліпшення транспортної доступності.	3.3.1. Впровадження сучасної системи управління транспортною інфраструктурою з дотриманням принципів універсального дизайну.
		3.3.2. Розвиток громадського транспорту та забезпечення якісної транспортної пропозиції.
	3.4. Відновлення житлового фонду	3.4.1. Проведення обстеження житлового фонду
		3.4.2. Проведення комплексу процедур щодо забезпечення відновлення житлового фонду
4. Громада де цінують кожну людину та створюють умови для її розвитку.	4.1. Різностороннє культурне середовище.	4.1.1. Забезпечення доступності та актуальності соціокультурних послуг для всіх категорій населення незалежно від статі, місця проживання, рівня статків та інших соціально-демографічних характеристик.
		4.1.2. Підтримка різноманітності творчих процесів у просторі культури.
	4.2. Якісні соціальні послуги.	4.2.1. Підвищення соціальної захищеності мешканців.
		4.2.2. Відновлення будівель соціальної сфери та матеріально-технічної бази комунальних установ
		4.2.3. Підвищення ефективності функціонування системи соціальної допомоги.
		4.2.4. Посилення співпраці з приватним сектором, неприбутковими та неурядовими

		організаціями.
		4.2.5. Забезпечення своєчасності та належного рівня матеріальної допомоги незахищеним та малозабезпеченим категоріям населення.
	4.3. Якісна освіта.	4.3.1. Будівництво, реконструкція, капітальний ремонт закладів освіти
		4.3.2. Упорядкування мережі закладів освіти.
		4.3.3. Оновлення матеріально-технічної та навчально-методичної бази закладів освіти
		4.3.4. Забезпечення закладів освіти достатньою кількістю педагогічних кадрів.
		4.3.5. Формування єдиного інформаційно-освітнього простору та розвиток нових освітніх форм та забезпечення національно-патріотичного виховання дітей та молоді
		4.3.6. Профорієнтація молоді громади.
		4.3.7. Розвиток позашкільної освіти та підвищення зайнятості молоді.
	4.4. Доступна медицина та здорова громада.	4.4.1. Оснащення медичних закладів сучасним обладнанням із застосуванням нових технологій діагностики й лікування.
		4.4.2. Створення комфортних умов для роботи медичних працівників та перебування пацієнтів.
		4.4.3. Здоровий спосіб життя, профілактика захворювань.
		4.4.4. Розбудова мережі сучасних спортивних закладів та споруд.
5. Місто сучасного управління та відкритої влади.	5.1. Відкрите та ефективне управління.	5.1.1. Створення ефективних механізмів комунікації влади з мешканцями громади для забезпечення прозорості прийняття рішень та підвищення рівня муніципальних послуг.
		5.1.2. Ефективна організаційна структура ОТГ та управління ресурсами з урахуванням елементів гендерно-орієнтованого бюджетування та планування.
	5.2. Активна громада.	5.2.1. Створення умов для ефективної роботи існуючих та створенню нових активних Громадських організацій (ГО), інтеграція жителів сільської місцевості, жінок, молоді, внутрішньо переміщених осіб, учасників антитерористичної операції та людей з обмеженими можливостями до суспільного життя.
		5.2.2. Впровадження системи консультацій з громадськістю, залучення громадян до управління містом та контролю за діяльністю ОТГ.

	5.3. Розбудова інфраструктури що сприяє підвищенню громадської безпеки.	5.3.1. Безпека на вулицях.
		5.3.2. Безпека на дорогах.
		5.3.3. Створення умов з організації дотримання громадської безпеки та своєчасного реагування на надзвичайні ситуації.
		5.3.4. Розвиток системи територіальної оборони громади
		5.3.5. Підвищення ефективності превентивних заходів у сфері цивільного захисту

2. Характеристика поточного стану довкілля

Відповідно до положень Закону України від 03.03.2022 №2115-IX «Про захист інтересів суб'єктів подання звітності та інших документів у період дії воєнного стану або стану війни», органи державної статистики призупинили оприлюднення статистичної інформації щодо поточного стану довкілля, у тому числі здоров'я населення. Враховуючи відсутність повної необхідної поточної статистичної інформації за 2022 рік, методологічно-статистичної бази для прогнозування ситуації по всій території громади, прогнозні розрахунки розроблені виходячи з реальних можливостей, наявних даних, пріоритетних завдань на основі аналізу поточної економічної та соціальної ситуації у господарському комплексі громади, з урахуванням тенденцій попередніх років та показників провідних підприємств базових галузей економіки за 2021 рік.

Крім того, територія Кремінської громади Луганської області тимчасово окупована російською федерацією, що унеможливорює провести об'єктивний аналіз ситуації в зоні конфлікту на території громади. Сьогодні не проводиться екологічний моніторинг, відсутня достовірна інформація про характер пошкоджень підприємств, інфраструктури тощо.

Відсутність статистичних даних за 2022 рік та високий ступінь невизначеності і непередбачуваності у сфері національної, регіональної та місцевої безпеки ускладнює проведення об'єктивного аналізу та оцінки поточної екологічної ситуації на тимчасово окупованій території громади та повноцінного прогнозу ймовірного подальшого стану навколишнього природного середовища області. З огляду на зазначене, аналіз поточного стану та прогнозування подальшого стану навколишнього природного середовища громади доцільно здійснювати виходячи з реальних можливостей та наявних даних.

2.1. Загальна екологічна ситуація

Кремінська громада знаходиться на лівобережжі Степової зони України, в північно-західній частині Луганської області, на території Сєвєродонецького району Луганської області.

За сучасним фізико-географічним районуванням (Комплексний атлас України) територія Кремінської громади відноситься до Старобільської схилово-височинної області Задонецько-Донського краю Північностепової підзони Степової посушливої дуже теплої зони Східноєвропейської рівнинної ландшафтної країни.

Місцева економіка Кремінської територіальної громади до початку військового конфлікту та повномасштабного вторгнення російської федерації була

представлена традиційними секторами - добувною та обробною промисловістю, агропромисловим господарством.

На сьогодні Кременська громада знаходиться в особливих важких умовах – ведення активних бойових дій та тимчасова окупація території. Проте, незважаючи на це, одним із першочергових завдань після деокупації стане повернення релокованих підприємств регіону з безпечних міст України до Кременської громади Луганської області

2.2. Атмосферне повітря

Відповідно до кліматичного районування України, територія Кременської громади, в т.ч. лісового масиву, належить до континентальної степової області помірних широт. Клімат характеризується теплим та сухим літом, холодною з частими відлигами та невеликою кількістю снігу зимою. У середньому за рік сонячне сяйво складає тут 2000–2100 годин. Сумарна сонячна радіація за рік 4200–4400 Мдж/м². Абсолютний максимум температур повітря становить +41°C, абсолютний мінімум –39°C.

Атмосферні опади у холодний період (листопад – березень) 200–225 мм, у теплий (квітень – жовтень) – 300–325 мм. Відносна вологість повітря у липні 62-64%, у січні – 83%. Середньорічна вологість повітря – 72%, тривалість вегетаційного періоду – 206 діб, безморозний період – 160–170 діб.

Атмосферний тиск у липні 1011–1012 гПа, у січні – 1021–1022 гПа.

Згідно даних, у дослідженому регіоні, як і на території усієї Луганської області, відбуваються кліматичні зміни, які виявляються у збільшенні середньорічної та зимових температур повітря, збільшенні кількості опадів та показників вологозабезпеченості території тощо.

Атмосферне повітря громади обумовлюється слабким розвитком промисловості, тому головним чинником, що впливає на стан атмосферного повітря Кременської ТГ, є наявність автомобільного транспорту, який не забезпечений приладами для нейтралізації відпрацьованих газів. Зазначене ускладнюється здебільшого незадовільним станом твердого покриття автодоріг, а також недостатністю облаштованих пішохідних переходів через магістральні вулиці.

На території Кременської громади відсутні стаціонарні пости автоматичного спостереження за станом атмосферного повітря, що не дає можливості точно дослідити його актуальний стан.

Наряду з цим необхідно відзначити, що територія громади тимчасово окупована збройними формуваннями країни-агресора та знаходиться в зоні бойових дій (безпосереднього вогневого контакту з ворогом), під постійним артилерійсько-мінометним вогнем. Негативний вплив на довкілля має детонація боєприпасів, яка призводить до забруднення ґрунтів, води та повітря.

2.3. Водні ресурси

До 24.02.2023 у гідрографічному відношенні вся територія Кременської громади була розташована у межах басейну Сіверського Дінця - основної і найбільшої річки громади та області (загальна довжина 1073 км), яка перетинає громаду з північно-західного у південно-східному напрямку.

На території лісового масиву громади значно розвинута річкова мережа. Головною водною артерією є р.Сіверський Донець з притокою р.Красна притокою

якої є р.Мечетна.

На території Кременського лісового масиву представлено багато озер (старе русло Сіверського Дінця перетворилось у стариці, а згодом – в озера, які під час повені наповнюються весняними водами) і боліт (утворення боліт пов'язане з терасними зниженнями і виходами джерельних вод).

З озер найбільшими за площею і найбагатшими у флористичному відношенні є Клешня, Линьово, Вовче, Черниково, Зимовне, Поповне, Черняче, Комишувате та деякі інші. Середня глибина озер 4–5 м, найбільша – 12 м (оз. Чернікове). Найбагатшими у флористичному відношенні ділянками річок є ділянки із повільною течією і невеликі затоки. Найбільш багатий і різноманітний флористичний склад має р. Красна, яка відзначається повільною течією.

Болота переважно мезотрофні папоротево-осокові, дуже рідко зустрічаються сфагнові болота (майже зникли). Із несприятливих природних процесів варто відмітити водну, вітрову ерозію, прояв яружності, просідання лесових порід.

Річки громади.

Красна – річка в Луганській обл. України, ліва притока Сіверського Дінця (басейн Азовського моря). Бере початок на північному сході с. Тимоново Троїцького району Луганської області (Середньо-Руська височина). Довжина – 151 км. Площа басейну – 2710 км². Перепад – 0,5 м / км. Ширина долини – 3,5 км. Правий берег високий, до 60 м, крутий, місцями обривистий, порізаний короткими, але глибокими ярами і балками, на всьому протязі підноситься над рівним лівим берегом, нижчими, до 30 м висоти і пологим, слабо розчленованим. У долині розвинені заплава, піщана і лісова тераси. Живлення переважно снігове.

У зв'язку з тим, що витік річки і русло річки замулене, заплава заросла рослинністю, необхідне очищення, розчищення наявних джерел від старої бур'янів, поглиблення їх і охорона. Територія річки Красна відрізняється сприятливими кліматичними і ґрунтовими умовами. Ґрунти в основному чорноземні, але зустрічаються глинисті і дуже рідко солонцюві, є в заплаві річки виходи крейди на поверхню.

Мечетна — річка в Луганській області, ліва притока Красної. Довжина річки 20 км, площа водозбірного басейну 110 км², похил 5,0 м/км.

Витік річки поблизу села Суровцівка, напрям течії здебільшого на північний захід та захід, в селі Новокраснянка з правого боку у Мечетну впадає річка Гнила. Неподалік села Голикове річка розділяється на два рукава та впадає в Красну.

Сіверський Донець – найбільша річка східної України і найбільша велика притока Дону. Загальна протяжність річки складає 1053 км, площа басейну 98 900 км², середня річна витрата при впадінні до Дону 200 м³/сек. Сіверський Донець бере початок на Середньо-Руській височині, біля с. Підвільхи в Прохоровському районі Белгородської області Росії. Висота джерела біля 200 м над рівнем моря. У басейні Сіверського Дінця понад 3000 річок, з яких 425 мають довжину більш 10 км, і 11 річок більш 100 км. Понад тисяча з них безпосередньо впадає в Сіверський Донець. Живлення Сіверського Дінця переважно снігове, тому витрата води протягом року нерівномірна. Весняна повінь займає близько 2 місяців з лютого по квітень, в цей період вода піднімається на 3–8 м.

Водопровідно-каналізаційна система міста Кременна обслуговувалось

Комунальним підприємством «Кремінське водопровідно-каналізаційне господарство» Кремінської міської ради, яке припинило свою господарську діяльність під час активних бойових дій. Для подальшого надання послуг з централізованого питного водопостачання та водовідведення на території громади створено Комунальне підприємство «Креміннаводоканал» Кремінської міської територіальної громади.

Питна вода видобувається з підземних джерел. На території громади розташовані артезіанські свердловини підземної води «Житлівського водозабору» - 28 шт., каптажі № 1, № 2 «Кремінські каптажі», артезіанська свердловина № 19 сел. Стара Краснянка.

Встановлена загальна потужність водозаборів 32,0 тис.м³/добу, середньодобова подача води у мережу біля 1,65 – 2,0 тис.м³/добу.

Протяжність водопровідної мережі Кремінської територіальної громади – 132,7км.

Щомісячно проводиться санітарно-мікробіологічне дослідження якості питної води з магістральних та розподільчих мереж та двічі на рік з джерел централізованого питного водопостачання. За результатами дослідження від 05.10.2021 (протокол №12) якість води відповідає вимогам ДСанПіН 2.2.4-171-10, ГОСТ 3351-74, ДСТУ 4077-2001.

Централізовану каналізацію має 1 населений пункт – м.Кремінна. Каналізаційна мережа міста налічує 1 каналізаційну насосну станцію (КНС), 4 поля фільтрації та 37,7 км. мереж. Встановлена потужність КНС 7,0 тис.м³/добу. Середньодобовий обсяг очистки стічних вод 0,68 тис.м³/добу.

Під час проведення активних бойових дій на території Кремінської міської територіальної громади було втрачено майже все майно Житлівського водозабору та насосної станції, яке використовувалося для забезпечення мешканців послугами з централізованого питного водопостачання. Зруйновані будівлі насосних станцій, обладнання енергопостачання, водогін від свердловин до насосної станції, артезіанські свердловини.

2.4. Земельні ресурси

Відповідно до Закону України «Про екологічну мережу України» складовими елементами екомережі є землі неінтенсивного сільськогосподарського використання, землі водного, лісового, природно-заповідного фонду. За категоріями земель каркасом екологічної мережі в громаді є саме землі лісового фонду, сіножаті та пасовища.

Кремінська ТГ розташована на заході Луганської області та межує з Донецькою областю.

Загальна площа Кремінської територіальної громади Луганської області складає 53344,1 гектарів

Структура земельного фонду наведена у таблиці 2.

Таблиця 2.

Структура земельного фонду

Основні види земель та угідь	2021 рік	
	усього, га	% до загальної площі території

Загальна територія	53344,1	x
у тому числі:		
1. Сільськогосподарські угіддя	17913,7	33,6
з них:		
рілля	10501,4	19,7
перелоги	86,7	0,16
багаторічні насадження	350,3	0,66
сіножаті і пасовища	6975,3	13,1
2. Ліси та інші лісовкриті площі	31078	58
3. Забудовані землі	1623,4	3
4. Відкриті заболочені землі	658,6	1,2
5. Відкриті землі без рослинного покриву або з незначним рослинним покривом (піски, яри, землі зайняті зсувами, щебнем, галькою, голими скелями)	1037,5	1,9
6. Інші землі	536,1	1
Усього земель (суша)	52847,3	99
Території, що покриті поверхневими водами	496,8	1

* за даними відділу із земельних питань та природних ресурсів

Основним критерієм оцінки екологічного стану сільськогосподарських угідь є рівень родючості ґрунтів, як основа функціонування цієї категорії земель. Тривале використання земель для сільськогосподарських потреб без належних агротехнічних заходів призводить до фізико-хімічної деградації ґрунтів, у т. ч. зниження вмісту гумусу та агрохімічних показників.

За походженням територія Кременських лісів громади являє собою алювіальну ерозійно-денудаційну рівнину з чисельними котловинами та балками і підвищеннями від 110 до 200 м, найвища точка 191 м н.р.м.

Геоморфологічна будова утворена алювіальними, терасованими річковими долинами акумулятивних низовин рівнини, а також лесовими, розчленованими ярами і балками акумулятивно-денудаційної височини. Трапляються яри, балки, пагорби.

Рельєф більшої частини цієї території відносно рівний, подекуди слабо хвилястий або навіть горбистий, з підвищеннями від заплави до тераси і плато. Для території характерним є нахил місцевості в бік долини Сіверського Дінця. Заплавна тераса утворена піщано-суглинистими ґрунтами. Її ширина варіює від 0,5 до 3 км. Вона добре виражена у південній частині Верігінського, Серебрянського та Кременського (колишнього Комсомольського) лісництв.

За характером рельєфу в заплаві виділяють прируслову, центральну та притерасну частини. Прируслова заплава має декілька руслових валів, паралельних руслу річки, з добре вираженим мікрорельєфом, у вигляді грив і котловин. Центральна частина заплави більш рівнинного характеру з чисельними озерами, які утворились в голоцені, внаслідок випрямлення старого русла Донця. Притерасна

заплава – найбільш понижена частина заплавної тераси. Для неї характерні виходи ґрунтових вод, які призводять до утворення боліт. Перша надзаплавна тераса є зоною поширення пісків з еоловими (пагорби, дюни) формами рельєфу. Утворені вітром піщані дюни та пагорби піднімаються до 12 метрів над чисельними котловинами, в яких зрідка трапляються невеликі озера. Рівнинну поверхню тераси перетинають долини струмків та балок. Крутизна схилів коливається від 5 до 15%. Ґрунтовий покрив Кременських лісів досить різноманітний.

Найчастіше зустрічаються дерново-опідзолені ґрунти (66% загальної площі), заплавно-лучні (16%) та чорноземно-лучні (7%). Значна частина території вкрита пісками.

2.5. Лісовий фонд

Рослинний покрив Кременських лісів складають лісові, лучні, болотні і водні угруповання. Лісова рослинність представлена свіжими, вологими і сирими дібровами, суборами, заплавними лісами, а також посадками сосни на піщаній терасі з комплексом псамофітної рослинності. У складі лучної рослинності переважають заплавні, заболочені й остепнені луки. У складі болотної рослинності зустрічаються папоротево-осокові, осокові і сфагнові болота. Водна рослинність представлена прибережно-водними і водними угрупованнями, що включають різні формації гідрофітних видів. На місцях згорілих соснових культур представлена рослинність псамофітного степу, яка поступово відновлюється.

На території лісового масиву громади зростає біля 150 рідкісних, реліктових, ендемічних видів рослин, а також зникаючих, що занесені до Червоної книги Міжнародного союзу охорони природи (ЧК МСОП), додатків Бернської конвенції, Європейського червоного списку (ЄКС), Червоної книги України (ЧКУ) та списку рідкісних видів Луганської області.

Понад 50% регіонально рідкісних рослин Луганської обл. знаходиться в межах національного природного парку «Кременські ліси», здебільшого це лісові, водно-болотні, степові види.

Враховуючи вищесказане, підкреслимо, що Кременський лісовий масив є унікальним осередком концентрації природного флористичного і фітоценотичного різноманіття в Подонців'ї та на степовому сході України. До складу його флори входить велика кількість рідкісних, реліктових та ендемічних видів рослин, які дуже скоротили свою чисельність в масштабі регіону і України в цілому, а також раритетні рослинні угруповання.

Кременська ділянка заплави Дінця і прилеглі ділянки борових терас є місцезнаходженнями низки рідкісних видів тварин, що охороняються згідно з Червоною книгою України.

Найважливішими об'єктами охорони у флорі громади є кілька груп тварин, з яких найціннішими об'єктами є 4 види великих птахів: журавель сірий (стабільна популяція), орел-могильник (2 або 3 гніздові пари), орлан-білохвіст (не менше 2-х гніздових пар), зміїд (1-2 гніздові пари).

Кременські ліси - найменш антропогенно порушений лісовий масив у Луганській області, де завдяки більш сприятливим кліматичним та едафічним умовам природні екосистеми виявились більш стійкими до антропогенних впливів.

Військові дії на території громади та області призвели до колосального

знищення сотень гектарів хвойних насаджень, погіршуючи складну екологічну ситуацію регіону. Відтворення лісів в умовах сухого степу та клімату, що не сприяє їх зростанню, провести дуже складно, заходи потребуватимуть значних витрат як трудових, так і матеріальних ресурсів.

2.6. Природно-заповідний фонд

До початку бойових дій на території громади, частина якої відноситься до державного підприємства «Кремінське ДЛМГ», розташовані об'єкти природно-заповідного фонду місцевого значення, які увійшли до національного природного парку «Кремінські ліси»:

- заповідні урочища місцевого значення: «Дубовий гай» (5 га), «Білоусова садка» (7,7 га), «Сіточне» (13 га), «Хрящуха» (14,9 га),
- заповідне урочище загальнодержавного значення «Широке» (121,6288 га),
- ботанічний заказник загальнодержавного значення «Сафоново» (21,7 га),
- ботанічний заказник місцевого значення «Серебрянський» (107,1 га),
- гідрологічний заказник місцевого значення «Кремінські каптажі» (3900 га),
- загальнозоологічний заказник місцевого значення «Жеребець» (55 га),
- гідрологічна пам'ятка природи місцевого значення «Новокраснянські джерела» (0,1 га).

З метою розширення мережі заповідного фонду Указом Президента України від 10.09.2019 № 678 «Про створення національного природного парку «Кремінські ліси» оголошено новий об'єкт природно-заповідного фонду загальнодержавного значення загальною площею 7269,0 га за рахунок земель державної власності, які знаходяться у постійному користуванні ДП «Кремінське ЛМГ».

«Білоусова садка» - це своєрідний природний музей, де збереглись поодинокі екземпляри сосен-велетнів, що налічують понад 150 років, заввишки до 35 м, діаметром 70–90 см. Соснові ліси природного походження займають площу 585 га в Кремінському і Старокраснянському лісництвах. Соснові насадження в Кременських лісах займають більше як 70% всіх лісових площ. Основною породою в них є сосна звичайна подекуди трапляються сосна Банкса (*Pinus banksiana* Lamb.), сосна кримська (*P. pallasiana* Lamb.). Соснові ліси сухі, світлі, з малопотужною підстилкою. Чагарниковий ярус у них виявлений слабо і представлений дроком красильним (*Genista tinctoria* L.), рокитником руським (*Chamaecytisus ruthenicus*), глодом одностовпчиковим (*Crataegus monogyna*), крушиною ламкою (*Frangula alnus*), ожиною сизою (*Rubus caesius*), шипшиною собачою (*Rosa canina* L.), а в посадках – аморфою чагарниковою (*Amorpha fruticosa* L.).

Заповідне урочище «Білоусова Садка» знаходиться в межах Верігінського лісництва. Загальна площа 7,7 га. Оголошено рішенням виконкому Ворошиловградської обласної ради народних депутатів №300 від 12 липня 1980 р. (в.ч.), №247 від 28 червня 1984 р. Охороняється лісова ділянка з насадженнями сосни звичайної середини XVII сторіччя. Сьогодні не дерева-велетні у віці 155 років, висотою 30 м, діаметром стовбурів 50–70см. Це пам'ятка перших посадок лісу військовим поселенцем Білоусовим. Слугує еталоном штучних насаджень сосни звичайної на малопродуктивних піщаних ґрунтах степової зони України.

Заповідне урочище «Сіточне» площею 13 га. Оголошено рішенням виконкому

Ворошиловградської обласної ради народних депутатів №300 від 12 липня 1980 р. (в.ч.), №247 від 28 червня 1984 р. Заповідне урочище розташоване на території Сіточного лісництва. Місце зростання сосни звичайної на давньоалювіальних супіщаних відкладах другої борової тераси Сіверського Дінця. Насадження лісу 1870 року. Висота дерев 28 м, діаметр стовбурів 44 см, бонітет 2. Є еталоном штучних насаджень на малопродуктивних супіщаних землях степової зони України.

Ботанічний заказник «Серебрянський» оголошений рішенням Луганської обласної ради №20/20 від 25 грудня 2001 р. Розташований в 8 км на південний захід від м. Кременна, на території кв. 110–113, 131 Серебрянського лісництва. Площа – 107,1 га. Цінний осередок бореальної флори, рідкісних і занесених до Червоної книги України видів рослин на території Луганської області

Об'єкт природо-заповідного фонду – ботанічний заказник загальнодержавного значення «Сафоново» площею 21,7 г. Урочище являє собою заболочену котловину з мокрим чорновільховим типом лісу. Основною лісоутворюючою породою є вільха у віці 55 років I-II бонітету. В заказнику зберігатимуться рослинні угруповання з участю реліктової папороті страусине перо. Для сходу України відомо лише два локалітети цього виду і обидва знаходяться в Кременських лісах, перебуваючи тут на південній межі ареалу. Значний інтерес становить зростання на цій території рідкісних видів рослин, які занесені до Червоної книги України: сальвінія плаваюча, коручка болотна. Планується також розширити площу існуючого ботанічного заказника «Серебрянський» до 5413 га. Його західна межа буде співпадати з межею Донецької області, південна – проходити по р. Сіверський Донець, на півночі заказник буде межувати з Верігінським та Серебрянським лісництвами, на сході з Кременським. На цій території сформувався своєрідний мозаїчний комплекс широколистяних та хвойних лісів, трав'янистих боліт, лучної і водної рослинності, який охоплює близько 70% раритетних видів рослин Кременських лісів. Територія ботанічного заказника, що пропонується, є малопрхідною, а рослинність майже непорушена антропогенним впливом. Крім того, сюди включено середньовікові соснові ліси, які зростають на другій боровій терасі. Це одне із найпівденніших місцезростань соснових лісів природного походження.

2.7. Поводження із відходами

Видалення відходів шляхом захоронення залишається основним призначенням спеціально відведених місць чи об'єктів. Не менш гострою, ніж у попередні роки, залишається проблема екологічно безпечного збирання, видалення твердих побутових відходів.

Послуги у сфері поводження з відходами на території громади надаються Дочірнім підприємством «Кременське Комгосподарство» комунального підприємства «Кременна-Комунсервіс» та Комунальним підприємством «Червонопопівський благоустрій», які припинили свою господарську діяльність під час активних бойових дій. Для подальшого надання послуг сфері поводження з відходами на території громади створено Комунальне підприємство «Кременське господарство» Кременської міської ради.

Об'єктами захоронення твердих побутових відходів на території громади є:

- полігон ТПВ, розташований в межах населеного пункту в районі ТОВ «Пінта

- Кременський пивоварний завод». Площа полігону ТПВ становить 12,5 га, планова потужність - 116,0 тис.тон. Станом на 01.07.2021 полігон заповнено на 92,21 % від планової потужності та потребує рекультивації;

- місце видалення відходів (МВВ) площею 0,5га, використовується під накопичення твердих побутових відходів, проектна потужність - 4,6 тис.тон. МВВ розташовано за межами населеного пункту с. Червонопопівка. Кількість накопичених відходів від початку експлуатації станом на 01.01.2021: 1,48 тис.т , відсоток заповнення: 32,17 %.

У зв'язку з тим, що не виконуються відповідним чином збирання, зберігання та переробка побутових відходів, стихійно виникають звалища, що забруднюють навколишнє середовище.

На сьогоднішній день, в наслідок агресії знищено контейнери, майданчики для збору та весь автотранспортний парк спеціалізованої техніки, що були задіяні у збиранні, перевезенні та захороненні твердих побутових відходів.

2.8. Радіаційний стан

Відповідно до постанови КМ України №106 від 23.07.1991 р. м. Кременна не входить у перелік територій, забруднених у результаті аварії на ЧАЕС. Дозиметричний паспорт населеного пункту не розроблявся, радіаційне обстеження населеного пункту не виконувалось. Виходу радону не зареєстровано. Система планувальних обмежень відсутня.

2.9. Населення і соціальна інфраструктура

Чисельність наявного населення Кременської ТГ станом на 01.01.2021 становила 21,968 тис. чоловік.

У підпорядкуванні громади:

- місто Кременна (18417 осіб), село Житлівка (616 осіб), село Стара Краснянка (599 осіб), село Діброва (228 осіб), село Кузьміне (73 особи);

- село Новокраснянка (1003 особи), село Суровцівка (8 осіб), село Пшеничне (49 осіб);

- село Червонопопівка (706 осіб), село Голикове (62 особи), село Піщане (207 осіб).

Демографічна ситуація в територіальній громаді у першому півріччі 2021 році виглядає наступним чином:

- народжуваність зменшилась на 35 новонароджених (39,5%), ніж у 1 – му півріччі 2020 року, і становить 48 новонароджених - 2,6 % на 1000 новонароджених живими;

- кількість померлих склала 312 осіб, що на 12 осіб менше, ніж у 1- му півріччі 2020 року, показник загальної смертності зменшився на 1,8 % і становить 16,8 % на 1000 жителів.

За причинами смерті всього населення на першому місці знаходяться хвороби системи кровообігу – 65,7%; на другому – злоякісні новоутворення – 10,6%; на третьому – хвороби органів травлення – 8,7 %; на четвертому – хвороби органів дихання – 6,7 %; на п'ятому – травми та отруєння – 5,4 %.

Переважає більшість трудових ресурсів зайнята на підприємствах і установах м. Кременна. Виробничі території та об'єкти інженерного призначення громади здебільшого розташовані в основному на околицях м. Кременна в північно-східній, південно-східній та південно-західній частинах населеного пункту з

обов'язковими планувальними обмеженнями – санітарними та захисними зонами: підприємства житлово-комунального господарства, цвинтарі, газорозподільчі станції, виробничі та складські території підприємств. Втім, захисні зони від цих територій в багатьох випадках використані під городи садибної забудови, або під садибну житлову забудову.

Виробнича зона громади представлена об'єктами добувної та обробної промисловості, підприємствами сільськогосподарського призначення та фермерськими господарствами, які базуються на виробництві сільськогосподарської сировини. Основні підприємства промисловості громади це - ТОВ «Куб-Газ», ДП «Кремінське ЛМГ», ТОВ «Пінта-Кремінський пивоварений завод», Українсько - Польське ТОВ «Віко-Україна», ТОВ «НВП «Аеромех», ТОВ «ВП «Атлант», ТОВ «Кремінський завод «Ритм», ПП «Продгрупсервіс».

3. Характеристика стану довкілля, умов життєдіяльності населення та стану його здоров'я на територіях, які ймовірно зазнають впливу

SWOT-аналіз екологічної ситуації в Кремінській територіальній громаді

Сильні сторони	Слабкі сторони
<ul style="list-style-type: none"> ❖ Активна позиція влади щодо інноваційного розвитку громади; ❖ наявність об'єктів та територій природно-заповідного фонду; ❖ наявність значних площ лісових насаджень; ❖ наявність водозаборів питної води «Кремінські каптажі» та «Житлівський». ❖ наявність базової інфраструктури системи водопостачання та водовідведення ❖ створені комунальні підприємства «Креміннаводоканал» та «Кремінське господарство» ❖ відсутність на території міста промислових підприємств, як джерел сильного забруднення; ❖ присутність міжнародних та гуманітарних місій в регіоні. 	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Складний екологічний стан громади; ❖ активні бойові дії на території громади; ❖ тимчасова окупація громади; ❖ відсутність очисних споруд; ❖ відсутність системи роздільного збору та переробки твердих побутових відходів; ❖ ресурс полігону ТПВ майже вичерпано; ❖ значний знос основних засобів підприємств житлово-комунального господарства; ❖ зношеність значної частини дорожньо-транспортної інфраструктури; ❖ погіршення стану водних об'єктів; ❖ пошкодження артезіанських свердловин водозабору підземних вод «Житлівський»; ❖ пошкодження насосних станцій «Кремінська» та «Житлівська»; ❖ пошкодження водопровідних та каналізаційних мереж; ❖ знищення лісового масиву в наслідок бойових дій;

	<ul style="list-style-type: none"> ❖ засмічення берегів річок та озер розбитою військовою технікою, забруднення від ПММ, вибухівки тощо; ❖ відсутність інформації щодо екологічної ситуації на тимчасово окупованій території громади.
Можливості	Загрози
<ul style="list-style-type: none"> ❖ залучення коштів державного та обласного бюджетів; ❖ співпраця з міжнародними фінансовими організаціями в частині залучення грантів або пільгових кредитів на відновлювальні проекти; ❖ розвинутий волонтерський рух. ❖ проведення компанії з отримання репарацій 	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Низький рівень екологічної свідомості та відповідальності з боку населення та суб'єктів господарювання; ❖ зростання рівня забруднення навколишнього середовища; ❖ відсутність налагодженої системи збору та вивезення небезпечних відходів в складі побутових відходів; ❖ обмеженість спроможності міського бюджету для реалізації екологічних програм і проєктів; ❖ продовження бойових дій на території громади. ❖ скорочення кількості споживачів комунальних послуг за рахунок неповернених мешканців громади після деокупації. ❖ недостатність після деокупації фахівців в сфері житлово-комунального господарства громади.

До початку бойових дій територія Кремінської територіальної громади розташовувалась поза межами зон суттєвих екологічних впливів на навколишнє середовище і знаходилась у відносно сприятливих екологічних умовах. Але, майже з перших днів початку широкомасштабної збройної агресії російської федерації проти України, населені пункти Кремінської громади Сєверодонецького району Луганської області опинились в зоні активних бойових дій (перелік територій, затверджений наказом Міністерства з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України від 22.12.2022 № 309 (зі змінами)), території яких зазнають вплив на стан довкілля, умови життєдіяльності населення та стан його здоров'я.

Негативний вплив на довкілля має детонація боєприпасів, яка призводить до забруднення ґрунтів, води та повітря, значна частина території громади вважається імовірно забрудненою територією вибухонебезпечними предметами та потребує проведення робіт з гуманітарного розмінування.

Крім того, військові дії становлять загрозу для здоров'я населення ще й у довготривалій перспективі через забруднення довкілля, тому що відбуваються і в великих містах області, які розташовані поруч з Кремінською громадою, що призводить до значного посилення взаємопов'язаних техногенних та екологічних загроз населенню, зокрема через порушення технологічного режиму небезпечних

об'єктів. Від стану атмосферного повітря, води, ґрунтів тощо залежить здоров'я людини, якість, а подекуди і тривалість її життя.

Проект Програми передбачає заходи та завдання вирішення зазначеної проблеми на частині території області, яка ймовірно зазнає впливу на стан довкілля, умови життєдіяльності населення та стан його здоров'я. За результатами реалізації заходів Програми, у порівнянні із існуючим станом, очікується позитивний вплив на здоров'я населення та компоненти довкілля.

4. Екологічні проблеми, у тому числі ризики впливу на здоров'я населення, які стосуються документа державного планування, зокрема щодо території з природоохоронним статусом

Основні завдання Програми передбачають відновлення та розвиток житлово-комунального господарства та транспортної інфраструктури; екологічне оздоровлення; впровадження енергозбереження; відновлення та розвиток гуманітарної та соціальної сфер.

Після деокупації території громади, проведення оцінки пошкоджень, руйнації та підрахунків збитків різних сфер, планується розпочати певні роботи щодо відновлення та відбудови території громади.

Негативні наслідки для природоохоронних територій є внаслідок проведення бойових дій безпосередньо в лісовому масиві. Відновлення цієї частини території громади можливе виключно після проведення її розмінування.

Відновлення та розбудова безпосередньо житлових районів громади та промислових зон можуть мати тимчасові негативні наслідки для природоохоронних територій, але прийняття рішення щодо будівництва, яке матиме вплив на природоохоронні території, та оцінка таких ризиків, буде відбуватися з дотриманням вимог чинного законодавства за встановленими процедурами, враховуючи необхідність проходження процедур стратегічної екологічної оцінки згідно із законами України «Про стратегічну екологічну оцінку», «Про оцінку впливу на довкілля», а також Законом України «Про природно-заповідний фонд».

Для територій природно-заповідних територій (далі ПЗФ) питання впливу на заповідні території регулюється в тому числі Законом України «Про Природно-заповідний фонд», де визначається, що на землях ПЗФ та іншого природоохоронного або історико-культурного призначення забороняється будь-яка діяльність, яка негативно впливає або може негативно впливати на стан природних та історико-культурних комплексів та об'єктів або перешкоджає їх використанню за цільовим призначенням. До того ж навколо об'єктів ПЗФ, можуть встановлюватися охоронні зони, в межах яких не допускається будівництво промислових та інших об'єктів, мисливство, розвиток господарської діяльності, яка може призвести до негативного впливу на території та об'єкти природно-заповідного фонду. Оцінка такого впливу здійснюється на основі екологічної експертизи, що проводиться в порядку, встановленому законодавством України.

Регулювання питань впливу на водні об'єкти визначаються, в тому числі

Водним Кодексом України, де регулюються питання використання водних об'єктів, їх прибережно-захисних смуг та водоохоронних зон.

Питання використання та впливу на ліси регулюється в тому числі Лісовим Кодексом. Відповідно до Закону України «Про оцінку впливу на довкілля» здійснення оцінки впливу на довкілля є обов'язковою, в тому числі для об'єктів, віднесених до першої та другої категорій видів планованої діяльності та об'єктів, які можуть мати значний вплив на довкілля й підлягають оцінці впливу на довкілля, а також для діяльності, яка впливатиме на ПЗФ. Зокрема, в першу групу входять усі суцільні й поступові рубки головного користування й суцільні санітарні рубки на площі понад 1 га; усі суцільні санітарні рубки на територіях та об'єктах природно-заповідного фонду. До другої групи входить сільське господарство, лісівництво й водне господарство; сільськогосподарське й лісгосподарське освоєння, рекультивація й меліорація земель (управління водними ресурсами для введення сільського господарства, в тому числі з зрошуванням і меліорацією) на територіях та об'єктах ПЗФ або в їх охоронних зонах на площі 5 га і більше, насадження лісу (крім лісовідновлювальних робіт) на площі понад 20 га або на територіях та об'єктах ПЗФ або в їх охоронних зонах на площі 5 га і більше; інтенсивна аквакультура на територіях та об'єктах ПЗФ або в їх охоронних зонах.

Основні екологічні проблеми Кременської територіальної громади:

- активні бойові дії на території громади;
- тимчасова окупація громади;
- знищення внаслідок бойових дій та забрудненість лісового масиву;
- значна частина житлових будівель зазнали руйнацій та пошкоджень;
- високий відсоток пошкоджень дорожньо-транспортної інфраструктури;
- суттєве погіршення стану водних об'єктів внаслідок засмічення берегів річок та озер розбитою військовою технікою, забруднення від ПММ, вибухівки тощо;
- відсутність очисних споруд;
- ресурс полігону ТПВ майже вичерпано;
- відсутність системи роздільного збору та переробки твердих побутових відходів.

Такий аналіз є достатньо узагальненим та потребує уточнень вже на етапах реалізації конкретних рішень з урахуванням їх просторової прив'язки до території, віддаленості по відношенню до природоохоронних територій, умов реалізації та інших характеристик.

5. Зобов'язання у сфері охорони довкілля, у тому числі пов'язані із запобіганням негативному впливу на здоров'я населення, встановлені на міжнародному, державному та інших рівнях, що стосуються документа державного планування, а також шляхи врахування таких зобов'язань під час підготовки Програми

5.1. Основні міжнародні та державні зобов'язання

Основними міжнародними зобов'язаннями щодо СЕО є Протокол про стратегічну екологічну оцінку (Протокол про СЕО) до Конвенції про оцінку впливу

на навколишнє середовище у транскордонному контексті (Конвенція Еспо), ратифікований Верховною Радою України (№ 562-VIII від 01.07.2015), та Директива 2001/42/ЄС про оцінку впливу окремих планів і програм на навколишнє середовище, імплементація якої передбачена Угодою про асоціацію між Україною та ЄС, а також Конвенція ООН з біологічного різноманіття, Рамкова конвенція про зміну клімату, Паризька кліматична угода. Згідно ст. 28 Закону України «Про основи містобудування», якщо міжнародним договором України, згода на обов'язковість якого надана Верховною Радою України, встановлено інші правила, ніж ті, що містяться в законодавстві України про містобудування, то застосовуються правила міжнародного договору.

Основними законодавчими і нормативно-правовими актами, норми і вимоги яких мають бути враховані та дотримані під час планованої діяльності, є такі:

Водний кодекс України; Лісовий кодекс України; Земельний кодекс України;

Закони України: «Про природно-заповідний фонд»; «Про охорону культурної спадщини»; «Про охорону археологічної спадщини»; «Про охорону атмосферного повітря»; «Про відходи»; «Про надра»; «Про питну воду та питне водопостачання»; «Про забезпечення санітарного та епідеміологічного благополуччя населення»; «Про екологічний аудит»; «Про рослинний світ»; «Про тваринний світ»; «Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року»; «Про охорону навколишнього природного середовища»; «Про інвестиційну діяльність», «Про регулювання містобудівної діяльності»; «Про основи містобудування»;

Конвенція про охорону дикої флори та фауни і природних середовищ існування в Європі (Закон України № 436/96-ВР (436/96-ВР) від 29.10.96;

Національний план дій управління відходами до 2030 року, затверджений розпорядженням Кабінету Міністрів України від 20.02. 2019 № 117-р;

Державна стратегія регіонального розвитку на 2021-2027 роки, затверджена постановою Кабінету Міністрів України від 05 серпня 2020 р. №695;

Цілі сталого розвитку: Україна-2030 (Ціль 13. «Пом'якшення наслідків зміни клімату»);

Постанова Кабінету Міністрів України від 16 грудня 2020 року №1272 «Про затвердження Порядку здійснення моніторингу наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення»;

Постанова Кабінету Міністрів України від 20 січня 2023 №58 «Про затвердження Порядку подання та розміщення звіту суб'єкта господарювання про дотримання умов дозволу на викиди та виконання заходів щодо здійснення контролю за дотриманням установлених гранично допустимих викидів забруднюючих речовин»;

постанова Кабінету Міністрів України від 28 березня 2023р. №272«Прозатвердження Порядку запровадження обов'язкових автоматизованих систем контролю викидів забруднюючих речовин»

Розпорядження Кабінету Міністрів України від:

07.12.2016 р. № 932-р «Про схвалення Концепції реалізації державної політики

у сфері зміни клімату на період до 2030 року»;

06.12.2017 р. № 878-р «Про затвердження плану заходів щодо виконання концепції реалізації державної політики у сфері зміни клімату на період до 2030 року»;

наказ Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України від 28 жовтня 2020 року № 213 «Про затвердження Критеріїв визначення наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення»;

ДБН Б.1.1-13:2012 «Склад та зміст містобудівної документації на державному та регіональному рівнях»;

ДСТУ-Н Б Б.1.1-10:2010 «Настанова з виконання розділів «Охорона навколишнього природного середовища» у складі містобудівної документації»;

Державні санітарні правила планування та забудови населених пунктів (зі змінами);

ДСанПіН 2.2.4-171-10 «Гігієнічні вимоги до води питної, призначеної для споживання людиною».

Відповідно до нормативно-правової бази України проєкт Програми відповідає ряду зобов'язань:

- пріоритетність вимог екологічної безпеки, обов'язковість додержання екологічних стандартів, нормативів і лімітів використання природних ресурсів;
- виконання заходів, що гарантують екологічну безпеку середовища для життя і здоров'я людей, а також запобіжний характер заходів щодо охорони довкілля;
- використання отриманих висновків моніторингу й комплексу охоронних заходів для виконання можливостей факторів позитивного впливу на охорону довкілля;
- формування динамічного урівноваженого стану довкілля, що забезпечуватиме екологічне, санітарно-безпечне середовище для життєдіяльності населення.

В Україні сформовано інвестиційне законодавство, в якому, зокрема, значна увага приділяється необхідності дотримання екологічних норм в процесі інвестиційної діяльності. Так Законом України «Про інвестиційну діяльність» (№ 1560-XII від 18.09.1991) встановлюється заборона інвестування в об'єкти, створення і використання яких не відповідає вимогам санітарно-гігієнічних, радіаційних, екологічних, архітектурних та інших норм, встановлених законодавством України (ст. 4). У разі порушення екологічних, санітарно-гігієнічних та архітектурних норм державний орган може прийняти рішення про зупинення або припинення інвестиційної діяльності.

5.2. Процедура ОВД

Цілі Програми реалізуються через конкретні заходи і проєкти.

Серед цих заходів і проєктів можуть бути і такі проєкти, які відповідно до Закону України «Про оцінку впливу на довкілля», підлягатимуть оцінці впливу на довкілля до прийняття рішення про провадження планованої діяльності. Для таких проєктів має бути здійснена процедура оцінки впливу на довкілля.

5.3. Інформація про оприлюднення Заяви про визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки

Згідно вимог ст. 9, 10, ч.4 ст.12 Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку» Кременською міською військовою адміністрацією було оприлюднено Заяву про визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки (СЕО) проєкту Програми, з метою одержання та врахування зауважень і пропозицій громадськості на офіційному сайті Кременської МВА - <https://www.kremrada.gov.ua> у розділі «Документи державного планування» та в Єдиному реєстрі стратегічної екологічної оцінки на Єдиній екологічній платформі «ЕкоСистема» (<http://surl.li/iergt>).

Зауваження та пропозиції отримані від департаменту комунальної власності, земельних, майнових відносин, екології та природних ресурсів та департаменту охорони здоров'я Луганської облдержадміністрації враховані в цьому Звіті.

5.4 Інформація про обговорення Звіту про стратегічну екологічну оцінку Програми буде висвітлена за результатами його обговорення.

6. Опис наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, у тому числі вторинних, кумулятивних, синергічних, коротко-, середньо та довгострокових, постійних і тимчасових, позитивних і негативних наслідків

6.1. Атмосферне повітря

Програма не передбачає проєктів із створення нових підприємств, із значними обсягами шкідливих викидів у атмосферне повітря.

Завдання Програми щодо впровадження інвестиційно-інноваційних проєктів, енергоефективних і ресурсозберігаючих технологій, маловідходних, безвідходних та екологічно безпечних технологічних процесів; розвитку і впровадженню інновацій у виробництво навпаки матимуть позитивний вплив на атмосферне повітря, оскільки в процесі їх виконання будуть застосовані сучасні енергозберігаючі і очисні технології тощо.

Завдання Програми щодо впровадження проєктів із будівництва, капітального ремонту, реконструкції автомобільних доріг, тротуарів, будівель і споруд не промислового призначення, в процесі їх реалізації матимуть тимчасовий вплив на якість атмосферного повітря, але він буде короткостроковим.

Серед іншого тимчасовий негативний вплив на повітря під час будівельних робіт можливо через викиди:

пилу внаслідок дій із сипучими матеріалами (земляні роботи, навантаження тощо);

викиди пилу з поверхонь, на яких рухається обладнання, необхідне для будівництва;

викиди продуктів спалювання викопного палива з двигунів машин, транспортних засобів, що використовуються для перевезення працівників, транспортування матеріалів та інших двигунів, що працюють на викопному паливі

(наприклад, дизельні генератори).

Зазначений вплив припиниться як тільки будуть завершені будівельні роботи.

Позитивний вплив на якість атмосферного повітря в перспективі матимуть: подальший розвиток територій загального користування та зон відпочинку, збереження та розвиток зелених зон для підтримки екологічного балансу, озеленення територій та догляд за зеленими насадженнями (які в подальшому призведуть до підвищення якості повітря за рахунок зменшення пилу, шумового забруднення);

покращення технічного стану автомобільних доріг.

6.2. Клімат

Загалом, загальний вплив завдань Програми на клімат є позитивним. Виконання основних завдань, визначених у розділі 2. «Мета, завдання та заходи соціально-економічного та культурного розвитку у 2022-2023 роках», зокрема в частині впровадження новітніх енергоефективних технологій в житлово-комунальному господарстві міста, в об'єктах соціальної інфраструктури, житлових будинках, інших закладах, сприятиме зменшенню викидів тепла і шкідливих речовин у повітря (зокрема CO₂).

Позитивний вплив на стан клімату матиме також впровадження заходів з покращення стану автомобільних доріг, підвищення рівня озеленення території міста.

Негативний вплив матиме тимчасовий характер за рахунок збільшення локальних викидів, наприклад, під час будівельних робіт.

6.3. Земельні та водні ресурси

Негативними наслідками впливу виконання деяких завдань Програми на земельні ресурси може бути вилучення земель під будівництво нових інженерних мереж, будівель і споруд.

З іншої сторони, такі заходи компенсуються за рахунок їх позитивного впливу на навколишнє середовище в результаті планованої діяльності.

Потенційними джерелами впливу на ґрунти під час проведення будівельно-демонтажних робіт є підвищення вологості ґрунтів за рахунок асфальтування території; порушення природного стоку поверхневих вод за рахунок планування території, траншейної прокладки різних комунікаційних мереж тощо; випадкові проливи паливно-мастильних матеріалів.

Для запобігання даного явища вживатимуться заходи щодо відновлення об'єктів благоустрою території з відновленням твердого та рослинного покриву, будівництво очисних споруд і капітальний ремонт мереж водовідведення.

6.4. Відходи

Під час проведення будівельних робіт основним негативним наслідком для довкілля є утворення будівельних відходів.

Основними відходами, що створюватимуться під час будівельних робіт, будуть рештки старої цегли, бетону, деревини тощо. Фактичний обсяг таких відходів буде встановлено під час проектування відповідних об'єктів. Крім цього,

можливе утворення токсичних відходів ремонтних робіт - лакофарбових матеріалів, заповнювачів, тощо.

Передача забруднення в навколишнє середовище можлива із дощовими водами, коли внаслідок неналежного поводження з побутовим сміттям, воно змиватиметься на прилеглі території. Для попередження такої загрози під час виконання будівельних робіт необхідно уникнути складування будівельного сміття на проектній ділянці, дотримуватися діючих вимог законодавства тощо.

Проблема збирання, накопичення, переробки, утилізації, видалення, знешкодження та захоронення твердих побутових відходів є однією з найбільш болючих та гострих. Сміття накопичується всюди. Зростають обсяги відходів, поширюються площі несанкціонованих звалищ.

Відсутність дієвого контролю призводить до масового утворення несанкціонованих звалищ та численних порушень законодавства під час поводження з небезпечними відходами.

За відсутності роздільного збирання побутових відходів практично не розв'язується проблема поводження з небезпечними відходами, які містяться у складі побутових відходів. Для цього вирішено провести роботу щодо облаштування майданчиків для роздільного збору сміття та оновити парк спецтехніки та контейнерного господарства.

Крім роздільного збирання побутових відходів, проблему сортування та переробки відходів заплановано вирішити шляхом будівництва сміттєпереробного заводу, що дозволить у майбутньому зменшити негативні прояви забруднення навколишнього середовища.

6.5. Біорізноманіття

Програмою передбачається завдання щодо збереження та розвиток зелених зон для підтримки екологічного балансу, подальше впорядкування та розвиток зелених насаджень, подальший розвиток територій загального користування та зон відпочинку тощо.

Програма не передбачає реалізацію заходів, які прямо можуть негативно вплинути на флору і фауну громади. На подальших етапах реалізації, визначених Програмою завдань, передбачається уточнення таких впливів.

6.6. Природоохоронні території

У Програмі не передбачені заходи, які можуть призвести до негативного впливу на існуючі об'єкти природно-заповідного фонду (ПЗФ).

На подальших етапах реалізації, визначених Програмою завдань, передбачається уточнення таких впливів.

6.7. Здоров'я населення

Реалізація Програми ймовірно має призвести до покращення життя та стану здоров'я населення.

Впровадження деяких заходів ймовірно матиме непрямий позитивний вплив на здоров'я населення, зокрема: удосконалення матеріально-технічної бази охорони здоров'я відповідно до світових стандартів; створення системи своєчасної

діагностики та раннього виявлення захворювань; підтримка та розвиток різноманітних навчально-тренувальних, фізкультурно-спортивних заходів; проведення роботи з гігієнічного виховання населення з використанням засобів телебачення, радіо, літератури, які сприяють формуванню ідеології здорового способу життя, у тому числі фізичного і психічного.

Оцінка ймовірного впливу заходів Програми на довкілля відповідно до контрольного переліку наведено в таблиці 4.

Оцінка ймовірного впливу заходів Програми на довкілля відповідно до контрольного переліку

Таблиця 4.

№ з/п	Чи може реалізація заходів Програми спричинити	Негативний вплив			Пом'якшення стану
		так	ймовірно	ні	
Повітря					
1	Збільшення викидів забруднюючих речовин від стаціонарних джерел?			•	
2	Збільшення викидів забруднюючих речовин від пересувних джерел?			•	+
3	Погіршення якості атмосферного повітря?			•	+
4	Появу джерел неприємних запахів?			•	
5	Зміни повітряних потоків, вологості, температури або ж будь-які локальні чи регіональні зміни клімату?			•	
Водні ресурси					
6	Збільшення обсягів скидів у поверхневі води?			•	
7	Будь-які зміни якості поверхневих вод (зокрема таких показників, як температура, розчинений кисень, прозорість, але не			•	
8	Збільшення навантаження на каналізаційні системи та погіршення якості очистки стічних вод?			•	+
9	Появу загроз для людей і матеріальних об'єктів, пов'язаних з водою (зокрема таких, як паводки або підтоплення)?			•	+
10	Порушення гідрологічного та гідрохімічного режиму малих річок регіону?			•	
11	Зміни напряму або швидкості потоків підземних вод?			•	

12	Зміни обсягів підземних вод (шляхом відбору чи скидів або ж шляхом порушення водоносних горизонтів)?			•	
13	Забруднення підземних водоносних горизонтів?			•	
Відходи					
15	Збільшення кількості утворюваних твердих побутових відходів?			•	+
16	Збільшення кількості утворюваних чи накопичених промислових відходів IV класу небезпеки?			•	
17	Збільшення кількості відходів I-III класу небезпеки?			•	
18	Утворення або накопичення радіоактивних відходів?			•	
Земельні ресурси					
19	Порушення, переміщення, ущільнення ґрунтового шару?			•	
20	Будь-яке посилення вітрової або водної ерозії ґрунтів?			•	
21	Зміни в топографії або в характеристиках рельєфу?			•	
22	Появу таких загроз, як землетруси, зсуви, селеві потоки, провали землі та інші подібні загрози через нестабільність літогенної основи або зміни геологічної структури?			•	
23	Суттєві зміни в структурі земельного фонду, чинній або планованій практиці використання земель?			•	
Біорізноманіття та рекреаційні зони					
24	Негативний вплив на об'єкти природно-заповідного фонду (зменшення площ, початок небезпечної діяльності у безпосередній близькості або на їх території тощо)?			•	+
25	Зміни у кількості видів рослин або тварин, їхній чисельності або територіальному представництві?			•	+
26	Збільшення площ зернових культур або сільськогосподарських угідь в цілому?			•	
27	Порушення або деградацію середовищ існування диких видів тварин?			•	+
28	Будь-який вплив на кількість і якість наявних рекреаційних можливостей?			•	+

29	Будь-який вплив на наявні об'єкти історико-культурної спадщини?			•	
30	Інші негативні впливи на естетичні показники об'єктів довкілля (перепони для публічного огляду мальовничих краєвидів, появу естетично неприйнятних місць, руйнування пам'ятників природи тощо)?			•	+
Населення та інфраструктура					
31	Зміни в локалізації, розміщенні, щільності та зростанні кількості населення будь-якої території?			•	+
32	Вплив на нинішній стан забезпечення житлом або виникнення нових потреб у житлі?			•	+
33	Суттєвий вплив на нинішню транспортну систему, зміни в структурі транспортних потоків?		•		
34	Потреби в нових або суттєвий вплив на наявні комунальні послуги?			•	+
35	Появу будь-яких реальних або потенційних загроз для здоров'я людей?			•	
Екологічне управління та моніторинг					
36	Послаблення правових і економічних механізмів контролю в галузі екологічної безпеки?			•	
37	Погіршення екологічного моніторингу?			•	
38	Усунення наявних механізмів впливу органів місцевого самоврядування на процеси техногенного навантаження?			•	
39	Стимулювання розвитку екологічно небезпечних галузей виробництва?			•	
Інше					
40	Підвищення рівня використання будь-якого виду природних ресурсів?			•	
41	Суттєве вилучення будь-якого невідновного ресурсу?			•	
42	Збільшення споживання значних обсягів палива або енергії?			•	+
43	Суттєве порушення якості природного середовища?			•	+
44	Появу можливостей досягнення короткотермінових цілей, які ускладнюватимуть досягнення довготривалих цілей у майбутньому?			•	

45	Такі впливи на довкілля або здоров'я людей, які самі по собі будуть незначними, але у сукупності викличуть значний негативний екологічний ефект, що матиме значний негативний прямий або опосередкований вплив на добробут людей?			•	
----	---	--	--	---	--

На основі оцінок, представлених у таблиці 4, можна зробити такі висновки щодо ймовірних наслідків для довкілля від реалізації Програми:

атмосферне повітря – позитивний вплив, а саме: зменшення викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря пересувними джерелами внаслідок виконання заходів Програми;

водні ресурси – позитивні наслідки а саме: зменшення надходження забруднюючих речовин у водні ресурси внаслідок виконання заходів Програми;

відходи – позитивні наслідки за рахунок ліквідації несанкціонованих звалищ ТПВ, придбання контейнерів для збору побутових відходів, обладнання контейнерних майданчиків, впровадження сортування та переробки відходів; земельні ресурси – наслідки відсутні;

біорізноманіття – наслідки позитивні: покращення існуючого стану озеленення територій парків та скверів в межах населених пунктів, забезпечення стійкості природних територій і об'єктів природно-заповідного фонду (на території Кременської міської громади об'єкти природно-заповідного фонду представлені загальнодержавного й місцевого значення);

населення та інфраструктура – наслідки позитивні: поліпшення санітарно-епідеміологічної та санітарно-епізоотичної ситуації на території громади, негативний вплив на стан здоров'я або захворюваність населення не очікується.

При впровадженні заходів Плану, в порівнянні із існуючим станом, очікується позитивний вплив на навколишнє природне середовище, в тому числі на здоров'я населення.

7. Заходи, що передбачається вжити для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання Програми

Заходи для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання Програми ґрунтуються на впливах, оцінених у попередньому розділі звіту.

Однак, такі заходи – це загальні рекомендації щодо усунення негативних наслідків, тоді як детальні заходи повинні розглядатися в кожному конкретному випадку під час реалізації шляхів досягнення визначених пріоритетів, а також в процесі надання екологічних дозволів.

Заходи щодо запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання Програми

Сфера довкілля	Заходи щодо зменшення негативних наслідків
----------------	--

Атмосферне повітря	<ul style="list-style-type: none"> – заходи з озеленення міста; – покращення технічного стану автомобільних доріг; – дотримання діючих норм законодавства під час проведення будівельних робіт; – проведення інформаційної кампанії серед населення щодо неприпустимості спалювання сухої трави, побутового й промислового сміття.
Водні ресурси	<ul style="list-style-type: none"> – будівництво каналізаційних очисних споруд в місті Кременна; – відновлення водопровідних мереж; – капітальний ремонт каптажів та будівлі насосної станції «Кременська»; – капітальний ремонт будівлі насосної станції «Житлівська»; – будівництво 4-х артезіанських свердловин на території насосної станції «Житлівська»; – капітальний ремонт водовідвідних мереж; – забезпечення дотримання вимог чинного законодавства при реконструкції головних споруд та мереж комунальних систем; – дотримання у межах зон санітарної охорони об'єктів водопостачання режимів господарської діяльності визначених Постановою КМ України №2024 від 18.12.1998 р. «Про правовий режим зон санітарної охорони водних об'єктів»).
Відходи	<ul style="list-style-type: none"> – відновлення контейнерів та майданчиків для збору та тимчасового зберігання ТПВ; – відновлення автотранспортного парку спеціалізованої техніки для санітарної очистки території громади; – впровадження технології роздільного збирання твердих побутових відходів; – ліквідація стихійних сміттєзвалищ; – рекультивація полігону ТПВ.
Ґрунти	<ul style="list-style-type: none"> – при експлуатації будівельних машин і механізмів заборонити злив відпрацьованих мастил і пального на землю; – відпрацьоване мастило повинно збиратися у спеціальний посуд і відправлятися на утилізацію; – усунення випадків викидання, складування й накопичення побутових відходів і стоків на території житлової забудови.

Екологічні політики, що сприятимуть збільшенню біорізноманіття та сталому розвитку	<ul style="list-style-type: none"> – удосконалення системи інформування населення щодо оперативного висвітлення екологічних питань, стимулювання громадян залучатися до використання енергозберігаючих технологій у виробництві і в побуті; – впровадження шкільних й позашкільних освітніх енергозберігаючих програм.
Здоров'я населення	– перелічений вище комплекс заходів щодо зменшення негативних наслідків виконання документу державного планування прямо та опосередковано впливає на покращення стану здоров'я населення і є одним із головних завдань розробки цієї Програми.

Реалізація Програми потребує виконання великої кількості заходів, що стосуються розвитку сфери забезпечення громади системами інженерної інфраструктури, ремонту вулично-дорожньої мережі, енергозбереження й раціонального використання природних ресурсів, виконання яких є невід'ємною складовою при створенні сприятливого в екологічному відношенні життєвого середовища.

Виконання заходів, передбачених Програмою, матиме позитивний вплив на всі складові довкілля, поліпшення загального екологічного та естетичного стану Кременської міської територіальної громади.

При цьому слід зауважити, що питання визначення обсягів фінансування на реалізацію завдань, будуть розглядатися після деокупації тимчасово окупованої території та за результатами актів обстеження зруйнованих об'єктів.

8. Обґрунтування вибору виправданих альтернатив, що розглядалися, опис способу, в який здійснювалася стратегічна екологічна оцінка, у тому числі будь-які ускладнення

Вирішення проблеми значного погіршення властивостей природних об'єктів, можливе за двома альтернативними сценаріями:

впровадження природоохоронних заходів в рамках програм районів, міст, громад області;

впровадження природоохоронних заходів в рамках реалізації обласної Програми економічного і соціального розвитку.

Перший альтернативний варіант відображає поточну ситуацію з впровадження природоохоронних заходів на території громади та не може комплексно вирішити проблему екологічного стану території. Через обмеженість коштів громада не мають можливості передбачити в місцевих програмах реалізацію ефективних природоохоронних заходів. Крім цього, відсутня можливість залучення цільових коштів з державного та обласного бюджетів, а також координація дій виконавців таких заходів, що не дозволяє забезпечити ефективне використання наявних ресурсів. Отже, цей варіант не є оптимальним.

Другий альтернативний варіант передбачає впровадження природоохоронних

заходів в рамках реалізації обласної Програми, що дозволяє усунути недоліки першого варіанту. Головними перевагами зазначеного варіанту є:

виділення пріоритетних напрямів з охорони навколишнього природного середовища;

комбінація ресурсів за джерелами фінансування (зменшення навантаження на бюджети різних рівнів і більш ефективно використання коштів);

зацікавлення суб'єктів господарювання в економічно ефективному вирішенні екологічних проблем;

впровадження сучасних технологій, направлених на раціональне використання природних ресурсів;

координація та контроль за діями виконавців Програми.

Реалізація даного варіанту дозволить значно покращити екологічну ситуацію громади, призведе до більш раціонального використання та відтворення природних ресурсів, забезпечить екологічну безпеку та знизить рівень ризику виникнення надзвичайних ситуацій техногенного і природного характеру. Таким чином, зазначений варіант є оптимальним. Він надає можливість формувати та виконувати конкретні природоохоронні заходи, що спрямовані на усунення та обмеження дій шкідливих для навколишнього природного середовища чинників.

9. Заходи, передбачені для здійснення моніторингу наслідків виконання програми для довкілля, у тому числі для здоров'я населення.

На підставі проведеного аналізу зроблено висновок, що Програма відповідає державним та регіональним стратегічним документам, реалізація завдань та заходів Програми не справить значного негативного впливу на стан довкілля та здоров'я населення.

Моніторинг наслідків виконання Програми для довкілля проводиться щороку разом із підготовкою інформації про підсумки її виконання.

У звітах буде відображено інформацію про здійснення оцінки впливу на довкілля у процесі прийняття рішень про провадження планованої діяльності, проведеної згідно з Законом України «Про оцінку впливу на довкілля».

Координацію роботи із дотримання вимог цього Закону України у відповідних галузях забезпечують відповідні структурні підрозділи військової адміністрації.

При видачі дозвільних документів, їх погодженні на проведення будівельних та інших робіт структурні підрозділи військової адміністрації у межах повноважень будуть дотримуватись норм законодавчих і нормативно-правових актів України із питань регулювання містобудівної діяльності, охорони навколишнього природного середовища у різних сферах із проходженням процедури оцінки впливу на довкілля (за наявності підстав для цього).

Згідно з частиною першою статті 3 Закону України «Про оцінку впливу на довкілля» здійснення оцінки впливу на довкілля є обов'язковим у процесі прийняття рішень про провадження планованої діяльності, визначеної частинами другою і третьою цієї статті.

Оцінка впливу на довкілля (далі - ОВД) спрямована на запобігання шкоді

довкілля, забезпечення екологічної безпеки, охорони довкілля, раціонального використання і відтворення природних ресурсів, прийняття рішень про провадження господарської діяльності, яка може мати значний вплив на довкілля, з урахуванням державних, громадських та приватних інтересів.

Здійснення моніторингу впливів, у тому числі на здоров'я населення за визначеними показниками з веденням щорічної звітності, дозволить виявляти недоліки і порушення, що можуть негативно впливати на комфортність проживання, визначити необхідні заходи по їх усуненню, а також проводити інформування громадськості про поточні ускладнення та прогностичні терміни їх усунення.

Враховуючи те, що відповідно до положень Закону України від 03 березня 2022 року № 2115-XI «Про захист інтересів суб'єктів подання звітності та інших документів у період дії воєнного стану або стану війни» органи державної статистики призупинили оприлюднення статистичної інформації, за деяким винятком та ускладненість проведення аналізу ситуації в зоні конфлікту у зв'язку із тимчасовою окупацією громади пропонується здійснення моніторингу виконання Програми за даними щодо:

1) середньорічних концентрацій забруднюючих речовин по місту, в разі здійснення Луганським обласним центром гідрометеорології досліджень стану атмосферного повітря для основних забруднювачів у порівнянні до затверджених рівнів ГДК у атмосферному повітрі населених місць;

2) державного моніторингу поверхневих вод в Луганській області на відповідність затвердженим ГДК в поверхневих водах на території області для головних забруднювачів поверхневих вод, що здійснюється Сіверсько-Донецьким басейновим управлінням водних ресурсів. У разі відсутності даних щодо зазначених показників, внаслідок ведення тривалих бойових дій на території громади та області, пропонується, як альтернативний варіант, використати статистичні дані щодо стану атмосферного повітря та водних ресурсів на території громади.

Індикатори для моніторингу виконання Програми

Таблиця 9

№ з/п	Індикатор	Періодичність
1	Атмосферне повітря: Базовий показник – рівні ГДК, затверджені відповідно чинного законодавства	Один раз на рік
2	Поверхневі води: Базовий показник – рівні ГДК, затверджені відповідно чинного законодавства	Один раз на рік
3	Кількість звернень до закладів охорони здоров'я	Один раз на рік
4	Виписка електронних рецептів на лікарські засоби	Один раз на рік

Здійснення моніторингу впливів, у тому числі на здоров'я населення за визначеними показниками з веденням щорічної звітності, дозволить виявляти недоліки і порушення, що можуть негативно впливати на комфортність проживання, визначити необхідні заходи по їх усуненню, а також проводити інформування громадськості про поточні ускладнення та прогностичні терміни їх усунення.

При здійсненні моніторингу основну увагу належить приділяти заходам передбаченим в сфері охорони навколишнього природного середовища. Виконання низки планувальних заходів, визначених в Програмі є обов'язковою умовою для досягнення стійкості природного середовища до антропогенних навантажень та забезпечення сприятливих санітарно-гігієнічних умов життєдіяльності населення

10. Опис ймовірних транскордонних наслідків для довкілля

Транскордонні наслідки виконання програми відсутні, оскільки її виконання не матиме наслідки для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, сусідніх держав.

11. Резюме нетехнічного характеру інформації

За підсумками СЕО підготовлено «Звіт про стратегічну екологічну оцінку Програми соціально-економічного та культурного розвитку Кременської міської територіальної громади на 2024-2027 роки».

Під час підготовки звіту стратегічної екологічної оцінки визначено доцільність і прийнятність планової діяльності і обґрунтування економічних, технічних, організаційних, державно-правових та інших заходів щодо забезпечення безпеки навколишнього середовища

Під час проведення СЕО здійснено оцінку факторів ризику і потенційного впливу визначених Програмою завдань і проєктів на стан довкілля, взято до уваги те, що завдання спрямовані впровадження екологічно безпечних проєктів і заходів в інтересах Кременської територіальної громади.

У Звіті про СЕО проєкту Програми не враховано характеристики кожного окремого завдання чи проєкта та їх потенційний вплив на навколишнє середовище, оскільки такий детальний аналіз виконується на наступних етапах планування для кожного проєкта окремо (процедура ОВД, тощо).

Повідомлення про оприлюднення проєкту Програми і Звіту про СЕО розміщено на офіційному сайті Кременської міської військової адміністрації - <https://www.kremrada.gov.ua/> у розділі «Документи державного планування» та в Єдиному реєстрі стратегічної екологічної оцінки на Єдиній екологічній платформі «ЕкоСистема» (<http://surl.li/iergt>).

Програма відповідає Стратегії розвитку Кременської об'єднаної територіальної громади до 2027 року та достатньо добре узгоджуються з національними стратегічними екологічними цілями. Завдання Програми відповідають стратегічним цілям державної екологічної політики, визначеним Законом України

від 28.02.2019 №2697 «Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року».

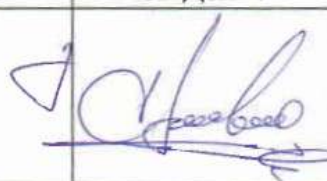

Реалізація Програми з великою долею вірогідності не повинна призвести до появи нових негативних впливів на довкілля, у тому числі на здоров'я населення. Ймовірність того, що реалізація Програми призведе до таких можливих впливів на довкілля або здоров'я людей, які самі по собі будуть незначними, але у сукупності матимуть значний сумарний (кумулятивний) вплив на довкілля, є незначною.

Реалізація Програми за умови дотримання екологічних та нормативних вимог має сприяти зменшенню антропогенного навантаження на довкілля. Поєднання зусиль, спрямованих на виконання та дотримання умов програми із зусиллями, спрямованими на пом'якшення несприятливого впливу на довкілля, забезпечуватиме підвищення рівня добробуту, здоров'я населення Кременської територіальної громади та досягнення вищих стандартів життя.

У даному Звіті враховані пропозиції, отримані протягом громадського обговорення «Заяви про визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки».

З огляду на зазначене можна стверджувати, що в цілому розроблення Програми було проведено з урахуванням ймовірних впливів на довкілля та з прагненням їх мінімізації.

Перелік виконавців звіту про стратегічну екологічну оцінку

Посада	Власне ім'я, прізвище	Підпис
Начальник Управління житлово-комунального господарства та інфраструктури	Георгій Дзивульський	
Заступник начальника управління – начальник відділу житлово-комунального господарства, благоустрою та екології Управління житлово-комунального господарства та інфраструктури	Едуард Пилипенко	
Начальник відділу економіки, торгівлі та регуляторної політики	Юліана Борщук	